

מסורת הש"ס

מאספורה. שם מקום: בוצע כרך. גזול ומכר. בוצע כמו כל בוצע בוצע (משל 6): מאי קאמר. אירי נשכחה וקמי הרי שלך לפניך והאי ליכא לא סייך למימר אלא דנכר פתח מקדמותו שאתר לא טלנו כמות שהיא כמו: ממוט פתח לספיט מן הקמה. דמיכי לא תכלה פתח שדך לקבור (ויקרא טו): מרחו. מתליק את הכרי נכחת ומירוה הוי גמר מלאכה ומשער הלך מעשר כל מעשרותיו תחלה ואחר כך נתון לו פתח כדי שלא יפסק עני שאלו היה נותן קודם מירוה אע"פ שעני מרף לקט שכתה ופתח הרבה ועשה מן כרי פטור מן המעשר שרי הפקר הוא אכל עשוי שנמתח נדנעל הית מחייב במעשר דהיי אמרין במסכת נכוחו (דף מ:)

לקט שכתה ופתח עשאלן כגורן הוקנעו: אף מפריש מן העיסה. פתח אס לא ננה ככר ואלו לת"ק מן העיסה לא דקנייה בשינוי והו ממון שאין לו מונעה דעד השתא דקנה לאו שני הוה דלוכל הוא כמו שהיה: איכפל סגלי. טרחו ועמלו ונתקבלו לך: כבכחש דהדר. מפתמו וחזר לקדמותו: טעוב יסירא. נקדושים תחוי כתיב לא תכלה פתח שדך לקבור וכסור או כש כתיב לא תכלה פתח שדך כגולקן מרי קרתי תעזוב אותו למה לי שנת מינה לאחוי שינוי דלא קני הכא: טעוב יסירא למה לי. הא בעלמא נמי לא קני שינוי: ה"ג וטו לרבנן טעוב יסירא למה לי: המפקיר והשכיס לנכר. קודם שיכח עניים לנהיה שחכו בהפקר אס היו קודמין: פרט כדכס ולקט נקמה: מידי כפרט כו'. דלע"ג דהפקר פטור מכולס דכחיי"ל ארץ שדך וכרמך מהני תעזוב יסירא למעוטי כי היא גוונא דלא היו הפקר לפטור ואע"ג שפטור מן המעשר. וכל הני כתיב תעזוב יסירא. נקדושים כתיב כרמך לא תעולל ופרט כו'. וכתבנא תורה (מד) כתיב כי תגזר כרמך לא תעולל וכן לא תפאך אחרוך דהיינו פרט. תפאך אישוקיכ"י. ופתח נמי מהכא משמע תנא דבי ר' ישמעאל (חולין דף קג.). שלא תטול תפארות ממנו. שכתה כתיב כמשנא תורה (טס) לא טעוב לקחמו וגו'. ובאינן כתיב לא תפאך אחרוך ואמר מר כפרק י' דחולין (טס) אחרין וז טענה ולא כני למיהדר ומכחך באינן לגר ליתוס אלא לא תפאך אחרוך ואנא ידענא דלעיים הוא כדאשכחן בעמרים. אכל במעשר לא כתיב תעזוב יסירא: אין שפין. כפרק רשון (דף סג.) גבי בעלים מטפלין כניילה אמר שמואל דלנוקין הוא דשמין את כניילה לניקן ומוסיף עליה מוסיף עד ששלים לו טקה אכל גנב וזגלן שנטלו בהמה ומהה או כחשה אין שמין את כניילה אלא שלהם תהא והס ישלמו בהמה מעליה אלמא שינוי קני: פלוגתא דאבי רבא לעיל בשמעתין: ככחשה דלא דרי. כגון ממה או נשניה דגלה: אמרו

הגזול עצים פרק תשיעי בבא קמא

צד.

ואפאה (והרים) [והפריש] בסנה היה. משעת גבולו מתחייב נחלה אלא רבותא קמ"ל דלע"פ עשה כל השינויים הללו אין אלא מנאף א"י משום הניכא דלפן תחילמו עשה אין מתחייב במלה עד אחר אפיה נקטה הכי: לא הפריש מן הקמה יפריש מן העומרים. אבי לעממי דלמך כריס תמורה (ד' ו) וס ד"ה אחר) כל דלמך רממנא לא תעביד אף עביד מהני ומפרש הס דטעמא דיפריש מן העומרים מירא לא תעזוב יסירא דגלגל תעזוב יסירא לא היה מייחב דכיון דעבר על לא תכלה הוה אמינא דלהני ופטור ולהכי אלטריך אבי בשמעתין ע"כ לר' ישמעאל למימר שישו נקמומה עומדת אבל לרבא דלמך הס כל דלמך רממנא לא תעביד כי עביד לא מהני בלא תעזוב יסירא מפרש מן העומרים ולא מעביד ליה תעזוב יסירא אלא למפקיר כרמו או לרבי ישמעאל אף שינוי קונה אלטריך דמפרש מן העומרים ואס תמנעל לאבי דאלטריך תעזוב יסירא לחייב מן העומרים מפיק כרמו מגילה דחייב כפאה ו"ל דתמי ש"מ וכן ל"ל לרבא אלוכה דרבי ישמעאל אף כפר רבי ישמעאל דשינוי קונה ודריש תעזוב יסירא לחייב מן העיסה אס כן המפקיר כרמו מגילה דמשמע דהיא דרשה אחיט ככ"ע מדדייק כפרק דא קמין (גדה ד' נא). וס ד"ה מין) דהא דמתן התס כל שחייב כפאה חייב במעשר היינו כל מין שחייב כפאה חייב במעשר דאי לאו הכי הרי המפקיר כרמו דמפקיר כפאה ופטור מן המעשר ומאי ראה היה דלמא מתני' כרבי ישמעאל דמוקי תעזוב יסירא לחייב מן העיסה ולא מיימי למדע שימתייב כפאה אלא ודאי לוכא דפליג אהאבה תנא דרשתי כרמו ומתני ש"מ כדפרשית: מרחו מעשר ונותן לו. ואפילו למאן דאית ליה כרייה כל זמן שלא הפריש פתח ולא כרייה היה הכל שלו ומתחייב הכל במעשר ושזו לא יפטור ואס תאמר תרומה נמי למני שמוס ונותן לו ואין לומר דמרומה בלאו הכי יפריש העני וכל פתח חייבת כרומה מרל דא"כ מקדים מעשר לתרומה גדולה ועוד דמתן במסכת תרומות כפ"ק (מ"ה) אין תורמין מן הלוקט ומן השכחה כו' וגראה לפרש משום דמרומה דבר קל לתרוס לא ש להזכיר וס מפרשים דלהכי אין תרוס משום דגזרין רגילין לתרוס (כדמתן במסכת מעשר (פ"ג) מלא פיטות ממורחין שדה מכוסין אטורים משום גזל מפחורין מותרין משום גזל זין קן וזין קן חייבין במעשר ופטורין מן המרומה לפי שאי אפשר לגזון שמעקר אלא אס כן ניעלה תרומה גדולה: ומן

כרבי ד"ה אחר) כל דלמך רממנא לא תעביד מהני ומפרש הס דטעמא דיפריש מן העומרים מירא לא תעזוב יסירא דגלגל תעזוב יסירא לא היה מייחב דכיון דעבר על לא תכלה הוה אמינא דלהני ופטור ולהכי אלטריך אבי בשמעתין ע"כ לר' ישמעאל למימר שישו נקמומה עומדת אבל לרבא דלמך הס כל דלמך רממנא לא תעביד כי עביד לא מהני בלא תעזוב יסירא מפרש מן העומרים ולא מעביד ליה תעזוב יסירא אלא למפקיר כרמו או לרבי ישמעאל אף שינוי קונה אלטריך דמפרש מן העומרים ואס תמנעל לאבי דאלטריך תעזוב יסירא לחייב מן העומרים מפיק כרמו מגילה דחייב כפאה ו"ל דתמי ש"מ וכן ל"ל לרבא אלוכה דרבי ישמעאל אף כפר רבי ישמעאל דשינוי קונה ודריש תעזוב יסירא לחייב מן העיסה אס כן המפקיר כרמו מגילה דמשמע דהיא דרשה אחיט ככ"ע מדדייק כפרק דא קמין (גדה ד' נא). וס ד"ה מין) דהא דמתן התס כל שחייב כפאה חייב במעשר היינו כל מין שחייב כפאה חייב במעשר דאי לאו הכי הרי המפקיר כרמו דמפקיר כפאה ופטור מן המעשר ומאי ראה היה דלמא מתני' כרבי ישמעאל דמוקי תעזוב יסירא לחייב מן העיסה ולא מיימי למדע שימתייב כפאה אלא ודאי לוכא דפליג אהאבה תנא דרשתי כרמו ומתני ש"מ כדפרשית: מרחו מעשר ונותן לו. ואפילו למאן דאית ליה כרייה כל זמן שלא הפריש פתח ולא כרייה היה הכל שלו ומתחייב הכל במעשר ושזו לא יפטור ואס תאמר תרומה נמי למני שמוס ונותן לו ואין לומר דמרומה בלאו הכי יפריש העני וכל פתח חייבת כרומה מרל דא"כ מקדים מעשר לתרומה גדולה ועוד דמתן במסכת תרומות כפ"ק (מ"ה) אין תורמין מן הלוקט ומן השכחה כו' וגראה לפרש משום דמרומה דבר קל לתרוס לא ש להזכיר וס מפרשים דלהכי אין תרוס משום דגזרין רגילין לתרוס (כדמתן במסכת מעשר (פ"ג) מלא פיטות ממורחין שדה מכוסין אטורים משום גזל מפחורין מותרין משום גזל זין קן וזין קן חייבין במעשר ופטורין מן המרומה לפי שאי אפשר לגזון שמעקר אלא אס כן ניעלה תרומה גדולה: ומן

עין משפט

עין משפט
גזל מצוה
ח א מ"י פ"א מ"ב
נכחיס ה"י ט"ו
כ"מ כ"מ ט"ו ט"ו ט"ו
ל"ח כ"י ק"ו ט"ו ט"ו
ט ב ב מ"י פ"ג מ"ב
גולה ואנדה ה"י ג
וישן בהשנה ומתית סתמ
עשין עט ט"ו ט"ו מ"ה כ"י
סכס פ"ג כ"י
ד ה ה מ"י פ"א מ"ב
מתנת עטיס ה"י ט
והלכה כ"י

מוסף רשי

בוצע ברה. יונתל לטון
גולה דכתיב (משל 6) כן
למחא כל בוצע בוצע את
נפש בעליו יקח (סוהדוין
א"ל מצות פאה דהפריש
מן הקמה. דמיכי לא
פלה, אלא גזל נפשיס
והס יקצורין (סוהדוין
מ"ג. מרחו. ככר מתייב
במעשר דנמתח מלאכתו
(שם) דלוקט פתח מעשר
למיתוס (סוהדוין א"ל.
מעשר ונותן לו. מעשר
תכלה את הכרי מכל
משעריהו ונותן לו את
הפאה, שאלו הפריש לא
היו עיים ל"ריס לנשיה.
דלקט שכתה פתח מעשר
מן המעשר. (סוהדוין
א"ל) וזו היפאן לרבי
חייב (סוהדוין א"ל). והפריש
בכרך ובצור. וזה היה
אחרי עמלו (דנ"ד טו).
חייב כפרט ובגוללות
ובשבחה ובפאה, כמו
משלך כרס (שם) אע"י
דכפ"ק פטור תפאך, ומן
(פתח מ"י ט"ד) כל שחא
לויכ ושמר חייב במעשר
ונפאה. אפי"י כי האי
מפקיר חייב בגל ה"י.
דמפרש טעמא דכתיב ביה
תעזוב יסירא (לע"י כ"ח
וכי"י תחורה ז) דמיכ
כמשנא תורה לא תפאך
לגר ליתוס וללמתי יהיה.
לגר ליתוס וללמתי יהיה,
הרי פתח בשכחה וטלמתי,
למה לי למיהדר ומכחך
כפרש קדושים כניילי
למי זגל תעזוב יסירא.
לרית הפקרי כי היא נותל,
אלל הפקר נגזר פטור
מיתוס, דמתן ושמר פטור
להפקר (ז"ה נא). ופטור
מן המעשר. דהפקר
פטור מן המעשר (שם)
דלא כתיב ביה תעזוב
יסירא (לע"י כ"ח. תחורה
ז) אין שמין לא לגנב
ולא לגדלן. שאס גנב וזגל
בהמה או כלום ונפתחו
אללן, אין שמתן הגזילה
והפריש לבעלים, שחייב
ככה וכלום והפריש
שלו, אלא לנוקין. שמין
דכתיב והמת יהיה לו
ויע"י א"י.

לרבא דאמר כי קאמר ר' שמעון בן אלעזר התם בהכחשה דהדר לא קשיא כי קאמר הלכה כרבי שמעון בן אלעזר דשינוי במקומו עומד בהכחשה דהדר וכי קאמר שמואל התם אין שמין לא לגנב ולא להזכיר וכי קאמר שמואל התם אין שמין לא לגנב ולא להזכיר רשב"א בהכחשה דלא דהדר קאמר מאי איכא למימר אביי מתני הכי אמר רב יהודה אמר שמואל אמרו

תורה אור השלם

1. לא תביא אחרון וזהו
ותחור קלב בית
אלהך לכל גזר
תבעת ין אלתיך גבי
שנייה: דברס כני
2. כי הלל רשע על
תאזר נפשו ובוצע ברה
נאן י: תהלים ז
3. וטרקן לא תחולל
וקטר כרמך לא תלקט
לעני ולגר תעזוב אתם
אני ין אליהם: ויקרא כ"י י'
ובקדוקם את קציר
ארבעה לא תבלה פתח
שדך בקצרך ולקט
קצורך לא תלקט לעני
ולגר תעזוב אתם אני י'
אליהם: ויקרא כב כ"ג

גליון הש"ס

גם) גם ל"ה קצאי עין
דלע"י קן נד עי"א תפוסת
רביה: תמור: שם
והפריש משפחות פ"ג פ"ל
כרמך דה"ה ע"א מ"ח
דיח אכל ע"ל:

לעוי רש"י

אישוקיכ"י. לטאס.
לנקה.

